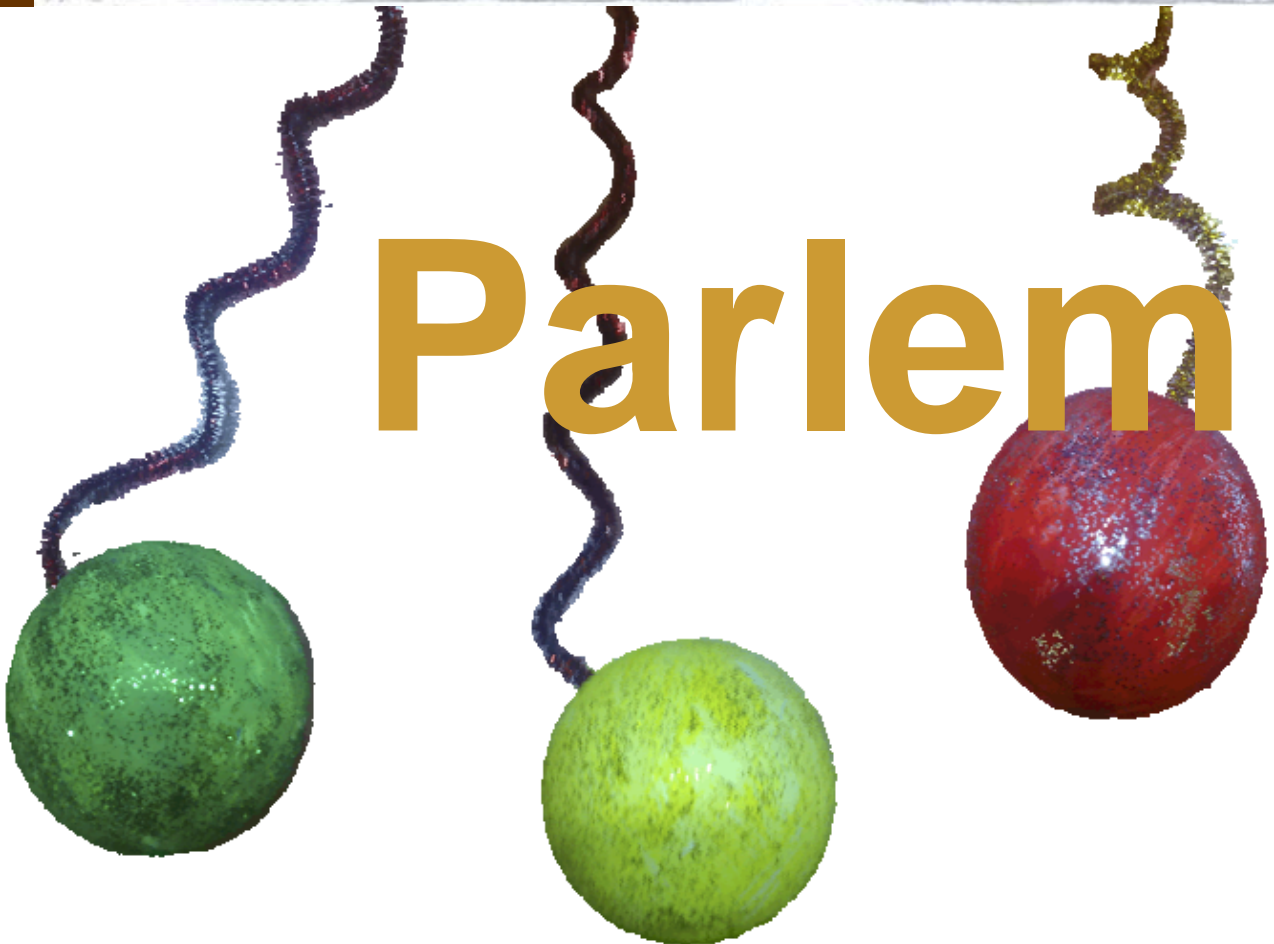

Núm. 28 Hivern 2015

EDITORIAL

3.– Equip de Redacció.

OPINIÓ

3.– Algunes de les frases que s'han dit sobre la vellesa, pel *Sr. Pedro Garcia*.

L'ENTREVISTA

4.– *Sr. Ramon Escuder*, els aiguats de 1982.

PARLEM DE SALUT

7.– La depressió, pel *Sr. Jordi Sánchez*.

LES NOSTRES ACTIVITATS

9.– Ments que es mouen, mans que comparteixen. Taller de lectura. Marató de TV3. Manualitats per a Nadal. Escollim entre tots la portada de Parlem.

HISTÒRIES O CONTES

13.– A la recerca d'una Nadala, per la *Sra. Carme Bentadé*.

LES NOSTRES RECEPTES I REMEIS CASOLANS

14.– *Caldo Gallego*.
L'ortiga.

PARLEM AMB LA GENT GRAN

15.– Com vau conèixer la vostra parella?

RECORDEM

18.– Els aiguats de 1982.

OCI I CULTURA

21.– Mots encreuats.
Aparella les parelles.
Els refranys dels nostres padrins.

Equip de redacció:

Alba Escavias Vacas, Susanna Forné González, Lali Garcia Ràfols, Eva March Álvarez i Jordi Sánchez Monteagudo.

Han col·laborat en aquest número:

Nens i nenes de P5 del Col·legi Albert Vives, Arxiu Planella, Sussi Boniquet, Teresa Esclusa, Ramon Escuder, Montse Espinalt, Teresa Garcia i Roser Julià.

Font de les fotografies dels aiguats: Ramon Ganyet i Jordi Mas. aiguat! 1982-2012: 30 anys de les inundacions a la comarca de la Seu i Andorra. Edicions Salòria.

Els nostres residents:

Pere Altimir, Carme Bentadé, Josep Bonet, Ramona Bonet, Margarita Buchaca, Francisco Bullich, Angela Casado, Juanjo Chinchilla, Antònia Graell, Carmen Hernández, M. Rosa Isern, Pere Isern, Mercè Julià, Elodia Martínez, Josep Mas, Carmen Millán, Sebastiana Orellana, Montserrat Palau, Conxita Pallarès, Maria Ribes, Marina Rodríguez, Maria Soler i Miquel Ticó.

Foto portada: Jade, P5 Col·legi Albert Vives.

Telèfon: 973 35 24 11 **e-mail:** parlem@fsh.cat **Periodicitat:** trimestral.

Editorial

Parlem d'amor.

A les portes de l'hivern, hem volgut parlar amb els nostres padrins de l'amor per compensar el fred que ens ha agafat en recordar, també amb ells, els aiguats que vam patir al mes de novembre de 1982.

Equip de redacció

Opinió

Algunes de les frases que s'han dit sobre la vellesa

L'home no mor de vell, sinó de malaltia.

Saber envellir és una obra mestra de la saviesa i una de les parts més difícils de l'art de viure.

Envelleixo aprenent cada dia moltes coses noves (Plató).

La vellesa és la suma de tota la vida, miracle i noblesa de la personalitat humana (Marañón).

Un filòsof grec va dir que la vellesa comença quan els records pesen més que les esperances. Fa falta tota una vida per aprendre a viure.

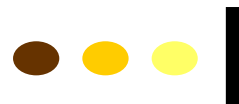
Un padrí optimista deia, realment avui és el primer dia de la resta de la meua vida. Contràriament, un padrí molt nostàlgic exclamava, estic mirant els llibres de la meua biblioteca entre els quals hi ha alguns que ja mai obriré. Per a Ciceró l'ideal era envellir sense fer-se agre, com els bons vins. I per a Juvenal, arribar a l'ancianitat amb *Mens sana in corpore sano*. L'escola de Salerm, allà per l'Edat Mitjana, ja aconsellava per a arribar a vell una vida honesta i arreglada, prendre pocs remeis, posar totes les mesures per a no alterar-se per a res, el menjar moderat, exercici i diversió, no tenir cap preocupació, sortir al camp una estona, poc soroll, molt de tracte i ocupació contínua.

Així ha de ser, per allargar la vida el millor és no escurçar-la. Això s'aconsegueix amb mesures preventives, com ara evitar l'obesitat, els tòxics en general, qualsevol tipus d'excés i practicar aquests savis consells.

Però per desgràcia, hem de confessar que l'home passa la primera part de la seva vida arruinant la seva salut i la segona meitat intentant curar-se.

Pedro Garcia Fàñez www.mercaba.org/FICHAS/Anciano/anciano_textos.htm

Sr. Ramon Escuder

ELS AIGUATS DE 1982

Ramon Escuder, nascut al gener de 1944 a la Seu d'Urgell és membre de REMER (*Red Radio de Emergencias*), de protecció civil. Al novembre de 1982 treballava a Lleteries, però li van haver de donar festa perquè, com a responsable de REMER de l'Alt Urgell i de la Cerdanya lleidatana, es va haver d'estar tots els dies de l'aiguat assegut davant la seva emissora de radioaficionat coordinant esforços.

Què va passar el 7 de novembre de 1982?

El diumenge al matí vaig sortir a passejar amb un altre company, en Josep Santamaria, i en arribar a la Palanca vam veure que el riu anava estrany, s'havia emportat les pistes de conduir.

Vam trucar per telèfon a Lleida per explicar-ho i ens van dir que ens poséssim amb la ràdio perquè també tenien un avís de problemes d'aigua a Senterada. Llavors tot va començar. Els companys anaven en cotxe resseguint tots els esdeveniments i jo els coordinava des de casa amb l'emissora.

Vam avisar al pantà d'Oliana, ens van dir que estiguéssim tranquils, que quedaven molts metres per omplir, però al cap d'una estona ja estava ple. El pantà es va quedar a un pam de sobreixir. Un company radioaficionat d'Oliana es va instal·lar dalt de la presa per informar del volum d'aigua i s'hi va quedar fins que els mateixos treballadors del pantà van marxar.

Sota el Pont de la Palanca

Com van funcionar els mitjans de comunicació?

Al 1982 no existien els mòbils, tota la coordinació es va poder fer gràcies a les emissores de radioaficionat.

Jo a casa tenia dos tipus d'emissora. Una decamètrica, per comunicar-me amb Madrid i Lleida, i una de banda VHF que utilitzava per parlar amb els companys d'aquí.

Els aiguats van coincidir amb la visita del Sant Pare a Barcelona, la freqüència de ràdio de protecció civil, en un principi estava ocupada per l'equip de seguretat del Sant Pare però, mica en mica, es van retirar i vam acabar només nosaltres.

Com va afectar a les carreteres?

Ens vam quedar incomunicats, les carreteres es van tallar per tots costats.

Direcció Lleida es va inundar un tram i a l'alçada dels Tres Ponts va caure un tros de carretera. Sabíem que un autocar amb gent de la Seu, que tornava de veure el Sant Pare, hi estava aturat. Els passatgers van haver de passar caminant per dalt de la muntanya i després els van portar fins a la Seu en camions militars.

Cap a Puigcerdà, la carretera es va enfonsar a l'alçada dels Banys de Sant Vicenç. Es va habilitar un pas per dalt que empalmava amb la carretera que venia de Castellnou de Carcolze. A l'alçada de Pont de Bar va baixar un tros de muntanya. Durant els dies següents, efectius de l'exèrcit s'hi van instal·lar per controlar-ho.

La carretera d'Andorra també es va ensorrar, a Cortingles. Uns andorrans que havien d'anar a Lleida a fer sessions de diàlisi, passaven en cotxes tot terreny per sobre la Farga de Moles, per la Rabassa i per Calvinyà fins a la Seu i després amb helicòpter els atansaven a Organyà.

Des de l'aeroport de la Seu sortien helicòpters que transportaven menjar a la gent i al bestiar que s'havien quedat aïllats als pobles.

Tres Ponts

Pont de Bar

Aeroport de la Seu d'Urgell

Què més va ser afectat?

En l'antic càmping Valira, hi havia un rec que creuava la carretera i es bifurcava, per un costat, cap a Capdevila i, per l'altre, anava fins a la sèquia de la Baixada del Molí. Al carrer Pau Claris, a l'alçada on ara hi ha la plaça Europa, existia un centre on es clorava l'aigua, ja que una part de la població tenia la xarxa d'aigua del Valira.

El Salit

Bé, doncs a la sèquia va començar a créixer l'aigua, superava les clavegueres i baixava per l'exterior. Vam creure necessari fer volar la sèquia. Es va demanar permís al Governador Civil, però no ho veia clar, deia que s'ho havia de pensar perquè si volàvem la sèquia l'aigua faria pujar el riu Valira. Nosaltres li dèiem que sinó, l'aigua faria pujar el cabdal del Segre però passant pel mig d'una ciutat. Alguns soterranis del carrer Canonges s'estaven començant a inundar.

El cas és que vam decidir volar la sèquia sense el seu permís.

Al cap d'una hora llarga d'insistir, el Governador Civil ens va autoritzar a procedir amb la voladura. Llavors vam fer veure que ho fèiem i tots contents.

Al riu Segre, l'aigua, a més de les pistes de conduir, es va endur les casetes dels horts del Salit (avui parc del Segre).

Tant havia plogut?

Aquí no havia plogut gaire. Havia caigut molta aigua dalt de les muntanyes i els rius baixaven a vessar. L'aigua va començar a baixar durant la matinada del diumenge i el dilluns en seguia baixant. Tots els rius venien plens. Diuen que a la Molina havien caigut 600 litres. A Organyà sortia l'aigua per tot arreu. Era una cosa que mai havia pensat que ens pogués passar, estàvem massa alts per que succeís.

Pel riu hi baixava de tot, porcs, formatges... L'aigua va anar fent mal fins al final. Vam tardar mesos en tenir-ho tot arreglat.

Posteriorment, quines mesures es van prendre?

Es va canalitzar el riu Segre des d'Alàs fins a la Seu, ara està en condicions d'absorbir una riuada com aquella. Es va prohibir tornar a construir-hi, i es va deixar terreny per si algun dia es podia fer alguna cosa per a les piragües, com així va ser.

També es van instal·lar repetidors en alçada per als radioaficionats.

Parlem de salut...

La depressió

Pel Sr. Jordi Sánchez
Neuropsicòleg de la FSH

Un percentatge elevat de la població major de 65 anys acostuma a tenir major vulnerabilitat a presentar símptomes de depressió i conseqüentment, ha d'iniciar tractament. La depressió és més freqüent en les dones que en els homes, això es pot explicar, entre altres coses, pel fet que l'esperança de vida en les dones és major.

A partir dels 65 anys es produeixen canvis en el nostre organisme que podrien explicar, en part, la major propensió a patir depressió.

Malgrat això, els símptomes poden variar molt d'una persona a una altra, i s'han de tenir en compte, no només els canvis en el nostre cos, sinó també les emocions i allò que ens envolta. La depressió és l'expressió màxima d'un malestar en tres àmbits: el biològic (vulnerabilitat), l'emocional (estrès) i el social (influències).

Les persones que pateixen depressió poden manifestar els següents símptomes: plors, sensació de malestar general, falta d'energia, irritabilitat, tristesa, pèrdua de pes, pèrdua de gana, pensaments negatius, etc.

Tot i la gran proporció de persones grans amb depressió, és important saber que una bona prevenció pot ajudar a reduir aquests símptomes. Pensar en positiu, gaudir del dia a dia i de les petites coses que ens ofereix la vida són eines que tenim per evitar aquest malestar (sortir a passejar, compartir experiències amb amics, etc.). També és molt important dedicar-se petits espais durant el dia per a practicar la respiració i la relaxació, per prendre consciència del nostre cos i ajudar-nos a descarregar les tensions del dia.

És ben sabut que els nostres pensaments poden produir emocions negatives i que repercuteixen en el nostre estat d'ànim, per tant, és important identificar-los i transformar-los en positius per tal que no arribin a afectar-nos. No és un treball fàcil però, com tot, amb la pràctica es va adquirint aquesta habilitat.

Una de les majors preocupacions en la nostra senectut és la pèrdua de memòria. Sabem que l'estat d'ànim deprimit i el nerviosisme contribueixen de manera negativa a que aquella informació que volem recordar quedi guardada a la nostra memòria, això té a veure amb la nostra capacitat d'atenció. La depressió fa que el nostre estat d'alerta o d'atenció disminueixi i, per tant, podem tenir dificultats per retenir en la memòria tota aquella informació rellevant que necessitem per al dia a dia.

També és important tenir en compte que la pèrdua de memòria i la depressió poden estar associades a malalties neurològiques que cursen durant aquesta etapa amb aquests dos trastorns. Davant la pèrdua subjectiva de memòria i depressió, primer hem de pensar que el nostre estat d'ànim pot estar interferint, però també cal realitzar una avaluació més completa per descartar un possible origen orgànic.

En l'actualitat existeixen equips d'atenció especialitzada que permeten, mitjançant proves diagnòstiques, la detecció dels problemes de memòria i el seu origen, així doncs, també és important una bona prevenció i treball d'aquestes dificultats.

Recordeu:
pensar en positiu és la millor medicació per a millorar el nostre estat d'ànim.

Les nostres activitats

Ments que es mouen, mans que comparteixen

Enguany, presentem un nou projecte d'aprenentatge que fem amb l'escola Pau Claris. "Ments que es mouen, mans que comparteixen". Aquest projecte es realitza amb periodicitat mensual, alumnes de 4t i de 5è de Primària vénen al nostre centre a compartir una estona amb els nostres avis. Treballen amb Ipad's i fan jocs d'estimulació. Una experiència molt enriquidora per a totes dues parts!

Taller de lectura

Aquests dies, hem recordat moltes coses sobre els aiguats del 82 amb el darrer llibre que hem llegit.

Ara, ens centrem en llegendes de les valls dels Pirineus. Viatgem per un seguit de pobles que tots ells ens sonen força!

Tot explicat per en Pep Coll en el seu llibre *Viatge al Pirineu Fantàstic*.

Marató de TV3 2015

Com en els darrers anys, l'Hospital organitza diferents iniciatives per a la Marató de TV3, aquest any dedicada a la diabetis i l'obesitat. Nosaltres hem col·laborat en la venda de manualitats fetes entre tots els de la casa.

Manualitats per a Nadal

Per una banda, hem fet la decoració de la sala i dels passadissos de les habitacions. Hem fet boles de porexpan i escovillons nadalencs. Aquest és el resultat:

I per l'altra banda, hem fet la postal de Nadal. Recordeu la decoració que vam fer l'any passat? Doncs hem aprofitat els abrets de Nadal i voilà! Hem fet una felicitació per penjar al nostre arbre de Nadal!

Escollim entre tots la portada de Parlem!

No és la primera vegada que tenim col·laboració per fer la portada de Parlem. Aquest cop, hem comptat amb els alumnes de l'Escola Albert Vives. Els hi hem demanat als nens de P-5 que dibuixessin el Passeig, el resultat ha estat un munt de dibuixos que ens han agradat moltíssim. Però a la tapa només podia anar-hi un. Aquí us ensenyem d'altres. Llàstima que no ens hi càpiguen tots! Però si els voleu veure amb deteniment, els podeu trobar tots exposats al passadís que va a radiodiagnòstic de la FSH. Animeu-vos! Ah! I felicitats a tots aquests nens, ho han fet fantàstic!

Històries o contes

A la recerca d'una Nadala

Hi havia una vegada una nena amb molta imaginació que vivia en un poble del Pirineu el nom del qual no el vull recordar i que sabia molts contes dels voltants.

En un d'aquests contes, es deia que a la serralada del Cadí, quan nevava, s'hi amagaven tres cares enfarinades de blanc que semblaven el Melcior, el Gaspar i el Baltasar. Cada any, per aquesta època, vigilaven des d'allà dalt els nens de la comarca per veure si es portaven bé. Si així ho feien, aquestes tres cares màgiques, els hi concedien un desig.

Els nens, que eren molt llestos, quan començava a caure el primer floc de neu, escrivien una carta amb els seus desitjos. Un els hi demanà un tramvia, un altre un gos o una harmònica... Una nena va demanar una Nadala. Aquella nit va somiar que el seu avi amb molta alegria, li deia:

Arriba Nadal i busco una Nadala
Arriba cap d'any i crec que ja l'he trobada.
Bones Festes i bona arribada!

Quan va despertar d'aquest somni tan encantador, la Nadala ja estava aquí.

Vet aquí un gat, vet aquí un gos i el conte ja s'ha fos.

CARME BENTADÉ

Les nostres receptes

Caldo Gallego

Per la Sra. Marina Rodríguez

Ingredients:

Un tros de gallina (pit o cuixa)
Un tros de vedella (faldilla o jarret)
Un tros de panxeta de porc
Cigrons crus
Grellos o col blanca
Una cullerada d'untet de porc, que és l'equivalent al greix dolç

Un tros de *lacón*
Cua o peu de porc
Xoriço galleg
Mongetes seques crues
Patates

Preparar una olla gran. Posar-hi totes les carns i la cullerada de greix dolç. Omplir-la d'aigua i deixar-ho bullir durant 4 o 5 hores a foc fluixet. Afegir-hi els cigrons i les mongetes seques. Aquests llegums es poden introduir a bullir dins l'olla en una bossa de roba, així no es trenquen.

Quan només quedi una hora per retirar el brou del foc afegir-hi els *grellos* o la col. Als últims vint minuts afegir-hi les patates tallades a trossos i, finalment, els xoriços.

Per portar-ho a taula, posar en una font la carn i els xoriços i a l'olla deixar el brou, els llegums, les verdures i les patates. Servir al gust, més o menys caldós.

Remeis Casolans

L'ortiga

Per les Sres. Margarita Buchaca i Mercè Julià

Per a preparar una infusió o aigua d'ortiga cal posar a bullir aigua i tirar-hi un grapat d'ortigues. És bo prendre un got d'aquesta aigua cada matí en dejú.

Entre altres coses és bona per a purificar la sang, ajuda a eliminar les restes del nostre organisme i és útil per a combatre les infeccions dels ronyons.

Per un altre costat quan ens ortiguem, és a dir, quan toquem aquesta planta en el camp i ens produeixi una sensació de picor, el millor és no gratar-se i rentar-se amb aigua i sabó perquè així eliminarem les restes d'ortiga i la picor disminuirà.

Els remeis casolans recollits provenen de l'experiència dels padrins i de la cultura popular. Cal recordar que no tenen una base mèdica o científica comprovada.

Parlem amb la gent gran

Com vau conèixer la vostra parella?

I com que ara tant tu com jo, estimada,
sabem de cert que només amb paraules
no podem moure les muntanyes,
valdrà més que assagem de repintar
el menjador i la cuina
i de jugar altre cop a enamorats
com vint anys endarrera.

Te'n recordes?

Llavors cada capvespre
maduraven els fruits
i ens omplíem les mans de sorra nova
i a cada gest mudàvem pell i ungles.
Vam ser feliços, vet-ho aquí, feliços
un xic d'esma, potser,
com bestioles.

I ara, ja ho veus!, no sabem ni què dir-nos
i qualsevol pedreta ens entrebanca.

Ni tu ni jo no som com aleshores,
però et proposo que intentem de fer-nos
un ritme nou, com si encara tinguéssim
la pell tibada

i aquell desig de tot que ens encenia el rostre.

Qui sap si el temps aquietat i tebi,
que ens ha mudat la sang en aigua dolça,
no serva encara un gust de sal novella
per tu i per mi si tornem a estimar-nos.

Miquel Martí i Pol

Els participants del grup de psicoestimulació del Centre de Dia han estat entrevistats en aquesta edició sobre un aspecte fonamental a la seva vida: la relació matrimonial i l'amor.

En la nostra vellesa és important recordar aquells qui ens han estimat per sobre de tot, així com aquestes emocions ens han fet sentir molt més bé. Aquí recollim la transcripció de les respostes dels nostres usuaris.

Què és per a vosaltres l'amor i la relació de parella?

L'amor és tenir bona companyia, sentir-se bé amb l'altra persona, respectar-se mútuament i compartir junts tot allò que ens agrada.

És anar vivint amb la persona que t'estimes.

Com vareu conèixer la vostra parella?

Montserrat Palau: estava servint a Cal Casals, i allà hi havia una germana del que seria el meu home. Quan el vaig conèixer no em feia gaire gràcia, però amb el temps em va anar conquistant. Vam fer el viatge de nuvis a Barcelona.

Maria Soler: vaig néixer a Ontinyent i ell també, ens coneixíem de sempre, des de ben petits, i al ball de la festa de la Reliquia, un estiu, vàrem començar a sortir.

Marina Rodríguez: el vaig conèixer al meu poble de Galícia, i va ser en companyia de la meva colla d'amics. De viatge de nuvis vàrem anar a Madrid.

M. Rosa Isern: el vaig conèixer en una sala de ball d'aquí la Seu d'Urgell. Em va demanar per ballar i després vàrem anar a prendre alguna cosa. El primer dia, em vaig enamorar d'ell. El viatge de noces el vàrem fer a Mallorca.

Pere Isern: vaig conèixer la meva esposa a la sala de ball El Guiu, i vàrem començar a sortir junts. De viatge de noces vam anar a Cadis.

Maria Ribes: coneixia el meu marit des de petita, érem veïns. Sempre jugàvem junts amb el meu germà i de més grans ens vam fer nuvis. Vàrem anar de viatge de noces a Madrid.

**<< En un petó,
sabràs tot
el que no t'he dit >>**

Pablo Neruda

**<< L'amor no té cura, però
és l'única medicina per a
tots els mals >>**

Leonard Cohen

Margarita Buchaca: ens coneixíem des de petits, ens vèiem sempre i llavors vam fer-nos nuvis. Vàrem viatjar molt durant la nostra relació.

Ramona Bonet: jo era amiga d'una germana seva, i ella me'l va presentar. El vaig conèixer als 32 anys i de seguida ens vàrem casar. De viatge de noces vam estar a Astúries.

Pere Altimir: ella vivia en un poble de muntanya, la vaig conèixer al ball de la Seu d'Urgell. Ens anàvem veient de ball en ball, fins que un dia va sorgir l'espurna i ens vam fer nuvis. De viatge vam estar a Mallorca.

Antònia Graell i Francisco Bullich: l'Antònia i jo ens coneixíem des de ben petits de Noves de Segre, amb els anys i a mesura que anàvem creixent vam començar a estimar-nos l'un a l'altre fins que ens vam casar.

Carmen Millán: també ens vam conèixer des de ben petits del poble i ja sempre l'he estimat. De viatge vàrem estar a Mallorca.

Eulodia Martínez: el vaig conèixer al poble i des de petits ja vam estar junts. Sempre l'he estimat molt i el trobo molt a faltar.

Com ha canviat la manera de conèixer-se de la gent d'ara?

Refereixen que ha canviat moltíssim. Abans, com a molt tard, a les 10 del vespre s'havia d'estar a casa i el jovent d'avui en dia comencen a sortir a partir d'aquesta hora o més tard. També abans era el noi qui demanava per sortir a la noia, i això ha anat canviat amb els anys i, avui dia, ens hi trobem de tot. Es mantenia més respecte que no pas ara. Els padrins creuen que s'ha canviat d'un extrem a l'altre.

**<< A qui estimes
dóna-li ales per volar,
arrels per tornar
i motius per quedar-se >>**

Dalai Lama

**<< T'estimo no per qui ets,
si no per qui sóc jo
quan estic amb tu >>**

Gabriel García Márquez

Què us aporta recordar aquests esdeveniments?

Ens fan recordar aquella època de benestar i, sobretot, de joventut. L'estimació dels uns als altres, el respecte pels amics i la bondat de la gent. Recordar la nostra estimació envers la parella ens fa reviure emocions tancades en el passat que, de tant en tant, va bé recordar-les i fer-les sortir.

Recordem

Els aiguats de 1982

Els aiguats de la conca del Segre de 1982 fou una inundació que tingué lloc entre el 7 i el 8 de novembre d'aquell any, arran de la pluja que caigué per la nit i que va culminar en el desbordament del riu Segre i del riu Valira.

<https://ca.wikipedia.org/wiki/>

[Aiguats_de_la_conca_del_Segre_de_1982](#)

En aquest article fem palès com els nostres padrins van viure aquella tràgica nit, tot explicant-nos la seva experiència i els records que varen tenir d'aquells fets.

Els fets

Els rius no van poder contenir tota l'aigua que els arribava de les muntanyes.

Va ser un cap de setmana tràgic per a totes les comarques de Lleida i també d'Andorra.

El pitjor de tot van ser 14 víctimes mortals.

També es van produir moltes destrosses en carreteres, ponts i construccions. Nombrosos mitjans humans van col·laborar en pal·liar la catàstrofe, coordinats per la Junta d'Emergència que es va constituir.

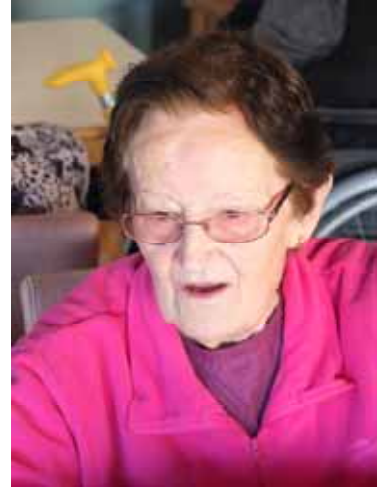
Escales de l'Adoberia a la Seu d'Urgell

La vivència dels nostres padrins

On éreu el dia 7 de novembre de 1982?

Vaig anar a dormir com cada dia, no vaig sentir res. A l'endemà, quan em vaig aixecar va ser el meu fill qui m'ho va comunicar: hi ha hagut un aiguat i no podem sortir.

Montserrat Palau

Nosaltres vivíem a l'altre cantó del pont de la Palanca i veient com creixia el riu no ens vam arriscar i vam passar cap a la Seu. El pont no va arribar a caure.

Pere Isern

Estava a la Seu i tenia un germà fent la militància a Castellciutat que havia de venir a la Seu aquell dia. Sort va tenir que va poder creuar el pont abans no caigués.

Margarita Buchaca

Estava mirant el riu a l'alçada d'Anserall, quan es va endur el pont. Per allà va ser on va morir l'antic alcalde de les Valls del Valira.

Josep Mas

Estàvem a Noves de Segre a la vora del riu de Sargantelles i miràvem com creixia el riu.

Francisco Bullich i Antònia Graell

Pont i poliesportiu d'Arfa

L'aigua entrava a casa, l'estàvem vigilant. Va arribar a entrar fins al corral de les vaques... el barril del vi flotava per damunt de l'aigua.

Carmen Hernández

Tenia la serradora allà on conflüen el riu Segre amb el que baixa de Meranges. Vora els 1000 metres cúbics de fusta que tenia se'n van anar a n'oris. Al cap d'un temps, vaig recuperar la fusta al pantà d'Oliana, però pagant-la.

Juanjo Chinchilla

Recordo veure la riuada des del cotxe ja que baixàvem des d'Andorra cap a la Seu, i va ser una destrossa molt gran.

Arfa es va quedar sense llum i es van fer malbé molts camps, el pont d'Alàs va ser destruït en part però el de la Palanca va aguantar. On teníem l'hort, on ara està el Parc del Segre, no en va quedar res.

Sebastiana Orellana

Treballava a la cooperativa Cadí i vaig anar a veure-ho.

Miquel Ticó

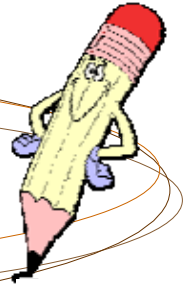

Per finalitzar, ens expliquen que els militars van ajudar molt. Van construir els tres ponts destruïts. A més a més, un grup de persones que tornaven de Barcelona de veure el Papa, es van quedar a Igualada i a Organyà fins que els militars no van obrir la carretera. L'aeroport de la Seu va ser molt caòtic amb l'anada i vinguda d'helicòpters.

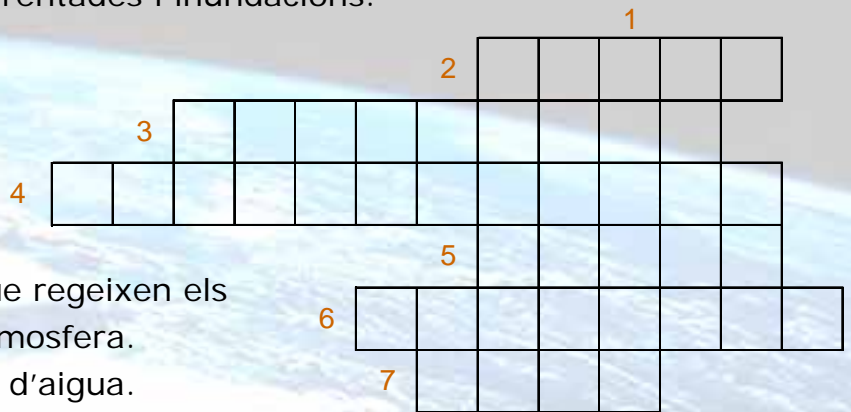
L'exèrcit posant un pontó provisional a Martinet

Oci i Cultura

Mots encreuats

- 1 Ploguda forta que produeix torrentades i inundacions.
- 2 Descàrrega elèctrica entre dos núvols.
- 3 Desbordament d'un riu en sortir del llit a causa d'una forta crescuda.
- 4 Ciència que estudia les lleis que regeixen els fenòmens que tenen lloc a l'atmosfera.
- 5 Precipitació en forma de gotes d'aigua.
- 6 Vent fort acompanyat de pluja, de neu o de pedra.
- 7 Moviment natural de masses d'aire.

Aparella les parelles

- 1 Popeye
- 2 Romeu
- 3 El Pescaïlla
- 4 Richard Burton
- 5 Junior
- 6 Quijote
- 7 Antonio Gades
- 8 Fred Astaire

- A Rocio Durcal
- B Elizabeth Taylor
- C Marisol
- D Olivia
- E Lola Flores
- F Ginger Rogers
- G Dulcinea
- H Julieta

Solucions:
Mots Encreuats: 1: Aiguat; 2: Llamp; 3: Inundació; 4: Meteorologia; 5: Pluja; 6: Borrasca; 7: Vent.
Aparella les parelles: 1 D; 2 H; 3 E; 4 B; 5 A; 6 G; 7 C; 8 F.

Els refranys dels nostres padrins

Per Nadal un pas de pardal i
per Sant Esteve un pas de llebre.

Per Sant Martí
la neu al pi
i per Sant Andreu
per tot arreu.

Per Nadal el porc en sal,
la gallina a la pastera,
el gall al cap del pi.
Toca, toca Valentí
que els soldats ja són aquí.

En San Silvestre,
despídete de este.

Al desembre els alls sembren
i les faves s'han de sembrar
el dia de la Verge del Pilar.

**En lluna plena de gener
se sembra el planter.**

**Pel novembre
Tots Sants lo primer
i Sant Andreu lo darrer.**

**Ara ve Nadal,
menjarem el gall
i a la tia Pepa
li donarem un tall.**

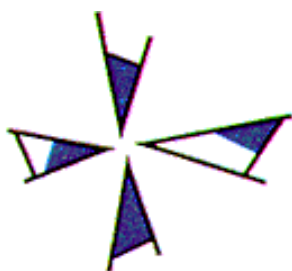

**Per Pasqua i per Nadal
cada ovella al seu corral.**

Per Nadal trenca l'arada i venta els bous.

**Per la candelera
els ous a la carrera.**

fundació
sant hospital
la seu d'urgell